

Claire og Olivier
av Hervé Pennven

Og at dette måtte komme fra Norge... Fra utøvere som hos oss er ukjente, og på en label man aldri har hørt om (Lawo). Og tusen takk, en stor takk til dere, nordmenn som vet å hylle en stor fransk komponist på en måte som både er så bevegende og original. Og musikk så vel som utgivelse er perfekt (eller nesten: man ville satt pris på om den bemerkelsesverdige katalogteksten også fantes på fransk.)

Platen har fått tittelen Pour Mi. Det er snakk om sangsyklusen av Oliver Messiaen, hvis eksakte tittel er Poèmes pour Mi. Vi vet at Mi var kjælenavnet Messiaen gav sin første kone, Claire Delbos, fiolinist og komponist (som døde altfor tidlig av en langvarig og forferdelig sykdom: en form for nedbrytning av hjernen). Men utvilsomt må man begynne, som forfatteren av teksten gjør, med Cécile Sauvage. Det vil si Olivier Messiaens mor, som mens hun var gravid og etter at hun fødte, skrev en diktsyklus med tittelen L'âme en bourgeon. I 1937 komponerte Claire Delbos, også gravid, en sangsyklus over åtte dikt fra L'âme en bourgeon, og i samme periode komponerte Olivier Messiaen en sangsyklus tilegnet sin kone, til hans egne tekster som hyller ekteskapets kjærlighet sett gjennom den guddommelige kjærlighetens mysterium.

Disse to syklusene ble fremført første gang på samme konsert, 28. april 1937, av sopranen Marcelle Bunlet og Olivier Messiaen ved klaveret. Man har aldri hørt dem sammen siden, før denne norske innspillingen. Og, om syklusen til Messiaen endte med å komme til syne igjen etter en lang natt, har Claire Delbos' syklus reelt sett vært forsvunnet.

Ja, det er snakk om en verdenspremiere, og nordmennene våre snakker likevel ikke så høyt om det. Imidlertid fortjener musikken til Claire Delbos å bli bedre kjent. Det mest imponerende er dens ekstreme frihet. Friheten i en modal vokaltradisjon som ikke kjenner annen rytme enn diktets, friheten i klaveret som omslutter teksten, eller kommenterer den, eller frigjør seg fullstendig fra den (siden barnet som blir født er en annen person), tonal frihet som løfter nyansene i teksten, barnlig hensynsløshet og dramaet som den menneskelige eksistensen er, som avrunder syklusen på dramatisk og mystisk vis med en langsom melodi uten akkompagnement, etterfulgt av en monodi i piano.

Poèmes pour Mi har vært gjenstand for flere innspillinger siden Messiaen døde. Det musikalske språket hans er tydelig til stede her, selv om dette er før fuglesangen, med sine karakteristiske harmoniske sammenkjedinger og melodier løst hentet fra gregoriansk tradisjon. Hatten av for sopran Liv Elise Nordskog (som også er fiolinist i orkesteret i Bergen!), hennes interpretasjon er førsteklasses, og uttalen er jevnt over tilfredsstillende. Og også til pianist Signe Bakke, som oppmerksomt uttrykker ulike fasetter av disse partiturene som er bundet til en så særegent fransk poesi.

H.P.

Oversettelse: Hild Borchgrevink